

11.6.2014/15.2.2017

LIITE 3**ENTISEN ITÄ-KALLAVEDEN VESIOSUUSKUNNAN TARKISTETUN VESIJOHTO- JA VIE-MÄRIVERKOSTON TOIMINTA-ALUEEN HYVÄKSYMINEN JA LIITTÄMINEN OSAKSI KARTTULAN VESIOSUUSKUNNAN TOIMINTA-ALUETTA****TOIMINTA-ALUE EHDOTUKSESTA SAADUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET VASTINEINEEN**

Entinen Itä-Kallaveden vesiosuuskunta on jättänyt Kuopion kaupungille esityksen toiminta-alueen hyväksymisestä 15.3.2013. Itä-Kallaveden vesiosuuskunta on sulautunut 31.1.2017 osaksi Karttulan Vesiosuuskuntaa. Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi 9.10.2013 Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alue esityksen MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville asetettavaksi vähintään 30 päivän ajaksi sekä varasi valvontaviranomaisille ja alueen kiinteistöille tulla kuulluksi ennen hyväksymispäätöksen tekemistä.

Esitys toiminta-alueeksi oli julkisesti nähtävänä 14.10. -11.11.2013 välisenä aikana. Toiminta-alue esitys toimitettiin lausuntoa varten vesihuoltolain mukaisille valvontaviranomaisille: Pohjois-Savon ELY-keskukselle, Kuopion kaupungin ympäristöterveysviranomaiselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Lisäksi lausunnot pyydettiin Kuopion alueelliselta rakennusvalvontaviranomaiselta, Kuopion kaupungin strategiselta maankäytön suunnittelulta, Kuopion Vesi Liikelaitokselta ja Suomen aivotutkimus- ja kuntoutuskeskus Neuronilta.

Lausunnot saatiin Pohjois-Savon ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelta, Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnalta ja Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnalta.

Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan esittämää toiminta-alueita ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa saatujen lausuntojen pohjalta.

**Pohjois-Savon Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto 5.11.2013
Lausuntopyyntönnö 17.10.2013, Asianrot3125,3750, 7183, 7193, 7202,
7203/2013 Tehtävä 14.05.00.01**

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueen hyväksyminen

Kunta hyväksyy alueellaan toimivalle vesihuoltolaitokselle toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksytyä toiminta-alueita vesihuoltolaitoksen esityksestä tai, jos laitos ei tällaista esitystä ole tehnyt, laitosta kuultuaan. Toiminta-alueella voi olla vedenjakelun- ja viemäröinninalueita sekä näille määriteltyjä verkostonrakentamisen aikatauluja. Ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on pyydettävä lausunto valvontaviranomaiselta sekä varattava alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluksi.

Kuopion kaupunki pyytää valvontaviranomaisen lausuntoa vesiosuuskuntien vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistamisesta ja laajentamisesta.

Toiminta-alueiden laajentaminen ja tarkistaminen koskee seuraavia vesihuoltolaitosta Kuopion kaupungin alueella:

Etelä-Kuopion, Itä-Kallaveden, Karttulan, Pohjois-Soisalun, Pohjois-Tuusniemen, ja Vellikankaan vesiosuuskunnat.

Kiinteistöjen omistajien ja haltioiden kuuleminen

Kunta kuulee vesihuoltolain 8 §:n mukaisesti alueen kiinteistöjen omistajia ja haltijoita. Asiakirjat ovat nähtävillä 14.10 - 11.11.2013 välisen ajan Kuopion kaupungin asiakaspalvelussa sekä ilmoitustaululla.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden rajauksesta

Vesihuoltolain (119/2001) 5 §:ssä on asetettu kunnalle yleinen velvollisuus kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Kehittämällä tarkoitetaan vesihuollon palvelujen tarpeen ja saatavuuden seuraamista, tavoitteiden asettamista palvelujen parantamiselle sekä tarvittavien toimenpiteiden yleistä suunnittelua koko kunnan alueella. Kehittämistä vastustaan kunta huolehtii erityisesti laatimalla ja pitämällä ajan tasalla alueensa kattavat vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Suunnitelman ajan tasalla pitämisen kautta kunnan tulisi myös seurata suunnitelman toteutumista ja tarvittaessa tarkistaa suunnitelmaa. Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020 on hyväksytty 17.6.2013 § 79 Kuopion kaupungin valtuustossa.

Vesihuoltolain soveltamisen kannalta on keskeistä, mitkä alueet sisällytetään vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin. Lain 7 §:ssä säädetään alueista, jotka vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden tulee kattaa. Tarkoituksena on, että toiminta-alueisiin sisällytetään kaikki sellaiset alueet, joilla vesihuolto on parhaiten järjestettävissä liittämällä kiinteistöt vesihuoltolaitoksen verkostoon. Lisäksi vesihuoltolain 6 § asettaa vähimmäisvaatimuksen alueiden toiminta-alueisiin sisällyttämiselle. Edelleen yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) 3 § edellyttää taajamien sisällyttämisestä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen jätevesiviemäriverkoston piiriin.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen tarkistaminen

Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan vastuulle tulee nyt vahvistettavaksi esitetyn toiminta-alue-rajauksen mukaisesti Kuopion Pellesmäen vesihuolto Oy jätevesiviemäroinnin rakentaminen. Pohjois-Savon ELY-keskus katsoo, että alueen vesihuollosta tulisi muodostaa kokonaisuus. Vesihuoltoon liittyvän riskienhallinnan ja toiminnan jatkuvuuden kannalta on tarkoituksenmukaista, että Pellesmäen vesihuolto Oy koko toiminta yhdistää Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan

toiminta-alueeseen. Pohjois-Savon ELY -keskuksella ei ole huomautettavaa Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-alueesta.

Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen tarkistaminen

- 1) Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alueen keskeisimmät laajennukset koskevat Vaajasalon saaren aluetta. ELY-keskus katsoo, että alueen maankäytönsuunnittelun ja vesihuollon yhteensovittaminen on alueella tärkeää. Näillä toimenpiteillä on tavoitteena, että Itä-Kallaveden vesiosuuskunta pystyy vastaamaan vesihuollosta alueella. Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alueesta.

Karttulan vesiosuuskunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen tarkistaminen

Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman. Karttulan vesiosuuskunnan vesi- ja viemäriverkostot muodostavat laajan kokonaisuuden sekä vesihuoltolaitostoiminta ulottuu myös Tervon kunnan ja Suonenjoen kaupungin alueille. Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Karttulan vesiosuuskunnan toiminta-alueesta.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen tarkistaminen

Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan vesijohtoverkosto muodostaa laajan kokonaisuuden Soisalon saaren ja Puutossalmen alueilla. Vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkosto kytkeytyy toiminnallisesti Kuopion Veden ja Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan vesijohtoverkostojen alueisiin. Vedenhankinnan tarpeiden kehittyessä sekä Kuopion kaupungin maankäytönsuunnittelun toteutuessa on huolehdittava osuuskunnan toiminta-alueen ja vesihuollon toimintamahdollisuuksien päivittämisestä. Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan toiminta-alueesta.

Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen tarkistaminen

Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman.

Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnan toiminta-alueesta.

Vesiosuuskunta Vellikankaan vesihuoltolaitoksen toiminta-

alueen tarkistaminen

Kuopion kaupunki on päivittänyt kunnan vesihuoltolain mukaisen kehittämissuunnitelman.

Pohjois-Savon ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa Vesiosuus-kunta Vellikankaan toiminta-alueesta.

Toiminta-aluepäätöksen toimittaminen valvontaviranomaisille

Vesihuoltolain mukaisia valvontaviranomaisia ovat Pohjois-Savon ELY-keskus sekä kunnan terveydensuojeluviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

- 2) Pohjois-Savon ELY-keskus pyytää Kuopion kaupunkia päätöksen teon jälkeen toimittamaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueista tehdyt päätökset liitteineen Pohjois-Savon ELY-keskukselle valitusosoituksin. Päätöksiin on liitettävä toiminta-aluekartat laitoksittain sekä vesihuoltolaitoksen vesi- ja viemäröintiverkostojen kartat myös sähköisessä muodossa.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine 24.4.2014

- 1) Itä-Kallaveden Vaajasalon saaren alueeseen ei toistaiseksi kohdistu maankäytöllisiä tarpeita. Alueen kehittymistä on keskusteltu strategisen maankäytön suunnittelun kanssa vuonna 2009 haja-asutusalueen jätevesiviemäröinnin suunnittelun yhteydessä. Tällä hetkellä alueella on kolme ranta-asemakaavaa, jotka ohjaavat alueen lomarakentamista. Ranta-asemakaava-alueista kaksi on sisällytetty Itä-Kallaveden vesijohdon ja viemäröinnin toiminta-alueeseen. Toisella ranta-asemakaava-alueella vesijohdon ja viemäröinnin toiminta-alueen tavoitteellinen rakentamisvuosi on 2016. Kolmannen ranta-asemakaava alueen sisällyttäminen Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alueeseen tutkitaan myöhemmin. Itä-Kallaveden esittämä toiminta-alue noudattelee pääsääntöisesti Kuopion kaupungin valtuuston 17.6.2013 hyväksymää Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelmaa vuoteen 2020. Suunnitelmassa on linjattu ja esitetty tavoitteita vesihuoltopalveluiden kehittämiseksi lähes koko Kuopion alueelle.
- 2) Kuopion kaupunki toimittaa Pohjois-Savon ELY-keskukselle päätöksenteon jälkeen Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan vesijohto- ja jätevesiviemäröintiverkoston toiminta-aluepäätöksen liitteineen sekä osuuskunnan verkostotiedot, mikäli saa ne käyttöönsä Itä-Kallaveden vesiosuuskunnalta.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto 14.11.2013

Lausunto kaupunkiympäristön suunnittelupalveluille / Etelä-Kuopion, Itä-Kallaveden, Karttulan, Pohjois-Soisalon, Pohjois-Tuusniemen ja Vellikankaan vesiosuuskuntien toiminta-alueiden hyväksyminen

Kaupunkiympäristön suunnittelupalvelut on pyytänyt ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausuntoa Etelä-Kuopion, Itä-Kallaveden, Karttulan, Pohjois-Soisalon, Pohjois-Tuusniemen ja Vellikankaan vesiosuuskuntien toiminta-alue-esityksistä. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella tarkoitetaan aluetta, jolla vesihuoltolaitos huolehtii vesihuoltopalvelujen toimittamisesta asiakkailleen. Toiminta-alueella sijaitsevalla kiinteistöllä on oikeus ja velvollisuus liittyä laitoksen verkostoihin. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueet hyväksyy kunta.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunta toimii Sotkanniemen, Pellesmäen ja Vehmasmäen alueella. Toiminta-alue on hyväksytty vuonna 2006. Osuuskunta ottaa talousvetensä Kuopion Veden keskeisen kaupunkialueen verkostosta. Jätevedet johdetaan Kurkimäen jätevedenpuhdistamoon. Talousvesiverkostoon on liittynyt noin 250 kiinteistöä ja jätevesiverkostoon lähes 100 kiinteistöä. Osuuskunta esittää toiminta-alueen laajentamista niille nykyisen toiminta-alueen ulkopuolisille alueille, joille vesi- ja viemäriverkostoa on rakennettu tai ollaan lähivuosina rakentamassa.

Itä-Kallaveden vesiosuuskunta sijaitsee Kurkiharjun, Vaajasalon ja Sikoniemen sekä Vehmersalmen Kirnumäen ja Pinoharjun alueilla. Osuuskunnan toiminta-alue on hyväksytty vuosina 2004 ja 2005. Osuuskunta ottaa talousvetensä Suomen aivotutkimus- ja kuntoutussäätiö Neuronilta ja Kuopion Vedeltä. Jätevedet johdetaan Neuronin ja Vehmersalmen puhdistamoille. Viemäröinnin toiminta-alueita osuuskunnalla on Kirnumäessä ja Sikoniemessä. Talousvesiverkostoon on liittynyt noin 400 kiinteistöä ja viemäriverkostoon noin 100 kiinteistöä. Osuuskunta esittää toiminta-alueen laajentamista siten, että se käsittäisi jo rakennetut verkostot sekä tavoitteelliset verkostot vuosille 2016 ja 2020.

Karttulan vesiosuuskunta toimii entisen Karttulan kunnan haja-asutusalueella Kuopion Veden verkostojen ulkopuolella. Vesiosuuskunnan toiminta-alueita on hyväksytty viimeksi vuonna 2012. Talousveden osuuskunta ostaa pääosin Kuopion Vedeltä. Lisäksi sillä on oma vedenottamo Airakselassa. Jätevesiverkostoa on muun muassa Pörönniemellä ja Airakselassa. Jätevedet johdetaan Karttulan ja Suonenjoen puhdistamoille. Talousvesiverkostoon on liittynyt lähes 600 kiinteistöä ja viemäriverkostoon noin 170 kiinteistöä. Osuuskunta esittää jätevesiverkoston toiminta-alueen laajentamista Kuttakosken, Rääpys-Rytkyn ja Savikosken alueille. Lisäksi osuuskunta esittää vesijohtoverkoston toiminta-alueen osittaista supistamista niillä alueille, joille vesijohtoverkostoja ei vielä ole rakennettu.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunta toimii Soisalon saaren pohjoisosassa, ja se toimittaa vettä myös Leppävirran kunnan puolelle. Osuuskunnan vedenjakelun toiminta-alue on hyväksytty vuonna 2004. Noin 300 kiinteistöä käsittävä osuuskunta ottaa talousveden Kuopion Veden Tuirankankaan ottamolta. Osuuskunta esittää toimialueensa laajentamista sekä Kuopion Veden toiminta-alueen kanssa päällekkäisen alueen poistamista Ritoniemessä.

Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunta toimii Kuopiossa Mustinlahden, Litmaniemen ja Kohman alueilla. Sen toiminta-alue on hyväksytty vuonna 2004. Kuopion puolella olevalle alueelle vesi johdetaan Koillis-Savon Vesi Oy:n Tuusjärven vedenottamosta. Osuuskuntaan on liittynyt yhteensä noin 1000 kiinteistöä, joista Kuopion puolella on yli 200. Osuuskunta esittää toiminta-alueen laajentamista Jänissalo-Ukonlahti-Hevonniemi-Kattilaniemi-alueille.

Vesiosuuskunta Vellikankaan kotipaikka on Rautavaaran kunta, mutta se toimii myös muun muassa entisen Nilsin kaupungin alueella. Vesiosuuskuntaan on liittynyt lähes 500 kiinteistöä. Nilsin kaupungin vuonna 2012 hyväksymässä toiminta-alueen laajennuksessa on ollut virheellinen rajaus, joka nyt esitetään korjattavaksi.

Esitys

Lautakunta esittää kaupunkiympäristön suunnittelupalveluille lausuntonaan seuraavaa:

- Vuoteen 2020 ulottuvan Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaan vesihuollon ohjaaminen suurempiin yksiköihin on vesihuoltolaitosten toimintaedellytysten turvaamisen keskeisimpiä tavoitteita. Vesihuoltoa ohjataan suunnitelman mukaan systemaattisesti suurempiin yksiköihin muun muassa avustusten ja toiminta-alueenettelyjen kautta. Tavoitteena on, että Kuopion alueella toimii nykyisten 22 vesihuoltolaitoksen sijasta enintään 3–4 vesihuoltolaitosta. Vesihuoltolaitosten ja -yhtymien organisaatioita tulisi kehittää muun muassa yhdistämällä pieniä yksiköitä suuremmiksi kokonaisuuksiksi, jotta vesihuoltolaitosten toiminta voidaan turvata sekä toiminnallisella että taloudellisella tasolla. Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden muutokset ja laajennukset eivät tältä osin ole vesihuollon kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisia.
- 1) Kehittää muun muassa yhdistämällä pieniä yksiköitä suuremmiksi kokonaisuuksiksi, jotta vesihuoltolaitosten toiminta voidaan turvata sekä toiminnallisella että taloudellisella tasolla. Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden muutokset ja laajennukset eivät tältä osin ole vesihuollon kehittämissuunnitelman tavoitteiden mukaisia.
 - 2) Toiminta-alueet tulisi rajata keskitetyn vesihuollon tarpeiden mukaan eikä alueella sijaitsevien yksittäisten kiinteistöjen olosuhteita arvioiden. Toiminta-alueet tulisi rajata kiinteistöjen rajoja pitkin, jolloin toiminta-alueeseen kuuluvat kiinteistöt ovat erotettavissa. Tämä vähentäisi epäselvyyksiä liittymisvelvollisuuden suhteen.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-aluetta on esitetty laajennettavaksi alueelle, jonne osuuskunta on jo rakentanut vesi- ja viemärijohtoverkoston. Laajennusesitykset ovat perusteltuja. Toiminta-alueen sisään jäävän Pellesmäen Vesihuolto Oy:n yhdistämistä Etelä-Kuopion vesiosuuskuntaan tulisi harkita vesijohtoverkoston

osalta. Pienten vesiosuuskuntien yhdistämisellä suurempiin voidaan paremmin turvata toiminta erityisesti toiminnallisella tasolla. Esityksessä on esitetty jätevesiverkoston toiminta-alueen hyväksymistä tälle alueelle. Vesijohtoverkoston toiminta-alue valtatie 5 länsipuolella on merkitty epäselvästi lausuntopyyntöön liitteenä olevassa kartassa.

- 3) Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alueella on esitetty laajennettavaksi alueelle, jonne osuuskunta on jo rakentanut vesi- ja viemärijohtoverkoston. Laajennusesitykset ovat perusteltuja. Lautakunta esittää lisäksi, että Vaajasalon etelärannalla sijaitseva Alahovin viinitila sekä siitä kaakkoon sijaitsevat rantatontit lisätään jätevesiverkoston toiminta-alueeseen. Ranta-alueella sijaitsevat kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät muodostavat riskin vesistölle.
- 4) Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan ja Riistaveden kylän vesiosuuskunnan välille jää alue, jonka keskitetyn vesihuollon tarve tulisi selvittää. Tarvittaessa alue tulisi liittää läheisellä alueella toimivaan vesiosuuskunnan toiminta-alueeseen.

Muilta osin lautakunnalla ei ole huomautettavaa toiminta-alue- ja aluerajausten suhteen.

Valmistelija
Eila Pulkkinen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Lea Pöyhönen
Lautakunta hyväksyy edellä mainitun esityksen.

Päätös

Lautakunta yksimielisesti hyväksyi ympäristöjohtajan päätösehdotuksen.

Kunnallisteknisen suunnittelun 7.5.2014 vastine

- 1) Kuopion kaupunki edistää vesiosuuskuntien ja -yhtymien toimintojen yhdenmukaistamista ja yhdistymistä. Osuuskunnat ovat juridisesti itsenäisiä yrityksiä, joten osuuskuntien on keskenään suunniteltava ja toteutettava mahdollinen yhdistyminen vesihuoltopalveluiden toimintaedellytysten turvaamiseksi. Korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen (KHO:2013:131) perustuen kunta ei voi hyväksyä toiminta-alueella, jolla toimii jo samaa palvelua tuottava vesihuoltolaitos. Näin ollen vesiosuuskuntien välinen yhdistyminen on oltava sovittuna ennen toiminta-alueiden muutoksia tai laajennuksia niille alueille, jonne samaa palvelua tuottavalle vesihuoltolaitokselle hyväksytty toiminta-alue. Osuuskuntien esittämät toiminta-alueiden laajennukset ja muutokset ovat vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisia vedenjakelun tai viemäröinnin selvitysalueita.
- 2) Toiminta-alue esitykselle ei ole määrämuotoa, jossa alueet ovat ra-

jattu riittävän tarkalle karttapohjalle. Toiminta-alueen rajaaminen kiinteistörajoja pitkin on suositeltavaa, mutta haja-asutusalueella toiminta-alueen rajaaminen kiinteistörajoja pitkin on hankalaa, koska tilat voivat olla hyvinkin suurikokoisia verrattuna alueeseen, jossa varsinainen verkosto ja verkostoon liitettävä rakennus sijaitsee. Osuuskunnat ovat rajanneet toiminta-alueet pääsääntöisesti kysynnän tai tarpeen mukaan. Osuuskuntien esityksissä yksittäisiä kiinteistöjä ei ole rajattu pois toiminta-alueista.

- 3) Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan esittämää toiminta-aluetta ei tässä vaiheessa muuteta ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunnon perusteella. Ympäristö- ja rakennuslautakunnan esittämien Alahovin viinitilan sekä siitä kaakkoon sijaitsevat rantatonttien lisääminen jätevesiverkoston toiminta-alueeseen tutkitaan myöhemmin ja tarpeen vaatiessa lisätään toiminta-alueeseen. Ko. aluetta ei ole vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitetty jätevesiverkoston selvitysalueeksi.
- 4) Itä-Kallaveden ja Riistaveden kylän väliselle alueelle on vuonna 2011 tehty Kuopion kaupungin toimesta keskitetyn vedenhankinnan tarvekysely, jolla on selvitetty asukkaiden halukkuutta liittyä mahdollisesti rakennettaviin vesijohtoverkostoihin. Osalla alueesta on ollut kiinnostusta keskitettyyn vedenhankintaan ja näiden alueiden osalta neuvotellaan mahdollisesta toimijasta. Osa selvitysalueesta (mm. Mökönpelto ja Hemmonranta) on jo nykyisinkin Itä-Kallaveden vesijohtoverkoston toiminta-aluetta vuoteen 2020 mennessä.

Kuopion Vesi Liikelaitos 6.11.2013 Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistukset

Kaupunkiympäristön suunnittelupalvelut on pyytänyt Kuopion Vesi Liikelaitokselta (jäljempänä Kuopion Vesi) lausuntoa Karttulan, Itä-Kallaveden ja Etelä-Kuopion vesiosuuskuntien vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostojen sekä Pohjois-Soisalalon vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston toiminta-alueiden tarkistuksista aineiston nähtävilläoloaikana 14.10.-11.11.2013.

Nähtävilläoloaikataulu on liian tiukka Kuopion Veden lausunnon antamista varten. Kuopion Veden lausunnot ko. tarkistuksista on mahdollista antaa aikaisintaan tammikuun lopussa 2014, jotta toiminta-alue-esityksiin liittyvät välttämättömät tarkastelut ehditään tehdä. Lausunnon antamiseen ei ole voitu varautua ennalta, sillä asiasta ei ole oltu yhteydessä Kuopion Veteen ennen tarkistusten asettamista nähtäville. Ko. toiminta-alueiden tarkistuksia ei tule hyväksyä ennen kuin Kuopion Vesi on antanut niistä lausunnot. Lausunnot tulee antamaan Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunta.

Ko. vesiosuuskuntien toiminta-alueiden laajentumisella on vaikutusta Kuopion Veden toimintaan. Kaikki osuuskunnat ostavat vettä Kuopion Vedeltä ja osa toimittaa jätevettä Kuopion Veden jätevedenpuhdistamoille. Toiminta-alue-esitysten oletuksena ilmeisesti on,

että Kuopion Vesi toimii myös jatkossa vastaavassa roolissa. Kuopion Veden mahdollisuudet toimia tässä roolissa osuuskuntien toiminta-alueiden laajentuessa on kuitenkin ensin selvítettävä ja se edellyttää mm. Kuopion Veden vedenottamoiden ja jätevedenpuhdistamoiden kapasiteettitarkasteluja sekä osittaista verkostojen mallintamista. Lisäksi asia vaatii toiminta- sekä kustannusjakoperiaatteiden tarkastelua erityisesti niillä alueilla, joissa vedenottamoiden ja puhdistamoiden kapasiteetit ovat rajalliset.

1) Em. tarkasteluja varten Kuopion Vesi tarvitsee **pikaisesti** seuraavat nähtävilläoloaineistossa puutteellisesti esitetyt lähtötiedot jokaisen osuuskunnan osalta erikseen:

- selkeämmät kartat, joista käy ilmi, mikä on osuuskunnan nykyistä toiminta-alueita ja mikä laajennusta/muutosta aikaisempaan
- näkemykset ajatelluista liittymiskohdista Kuopion Veden vesijohtoihin ja jätevesiviemäriin
- tiedon nykyisestä vesimäärästä ja arvion tulevaisuuden vesimäärästä (maksimiarvo)
- tiedon nykyisestä jätevesimäärästä ja arvion tulevaisuuden jätevesimäärästä (maksimiarvo), joissa on huomioitu myös vuotovedet
- vesi- ja jätevesimäärät esitettynä liitoskohdittain, jos ajateltuja liitoskohtia Kuopion Veden verkostoihin on useita

Tiedot pyydetään toimittamaan seuraavasti:

- Karttulan vesiosuuskunnan tiedot suunnitteluinsinööri Jarmo Laaksoviidalle
- Itä-Kallaveden ja Pohjois-Soisalons vesiosuuskuntien tiedot suunnitteluinsinööri Heli Martikaiselle ja
- Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan tiedot suunnitteluinsinööri Hanna Reijoselle.

Yhteyshenkilönä asiassa toimii tarvittaessa suunnittelupäällikkö Marja Stjerna.

Kirsi Laamanen
Toimitusjohtaja

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine 25.4.2014

1) Toiminta-alue esitykselle ei ole määrämuotoa, kun alueet ovat rajattu riittävän tarkalle karttapohjalle. Lausunto- ja nähtävilläoloaineisto on oltava kaikille osapuolille sama. Laitoksen omia tietoja ovat nykytilaselvitykset ja muut raportit, jotka ovat laitostoimintaa ja sen johtamista. Osa tiedoista on osittain myös asiakkaille kuuluvaa informaatiota.

Kuopion Vesi ei ole viranomainen toiminta-alueasian käsittelyssä. Vesihuoltolain mukaisia valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus sekä kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaiset. Kuopion Vettä on kuultu samoin kuin muitakin asiaan paneutuneita naapurikuntia, vesihuoltolaitoksia tai asiakkaita. Tarvittavien tietopyyntöjen pitäisi olla vesihuoltolaitosten normaalia yhteistyötä.

Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnan päätös 29.1.2014 §5 Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistukset

Tiivistelmä

Kaupunkirakennelautakunta on pyytänyt Kuopion Vesi Liikelaitokselta (jäljempänä Kuopion Vesi) lausuntoa Itä-Kallaveden, Pohjois-Soisalon, Karttulan ja Etelä-Kuopion vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistuksista. Toiminta-alue-esitykset ovat olleet nähtävillä loka-marraskuussa 2013. Kuopion Vesi on pyytänyt lisää aikaa lausunnon antamiseen tammikuun 2014 loppuun saakka, sillä lausunnon valmistelu on edellyttänyt laajahkoja tarkasteluja Kuopion Veden toiminta-alueella Vehmersalmella, Karttulassa ja Kurkimäessä. Kuopion Vesi toimii ko. vesiosuuskuntien pääasiallisena veden-toimittajana ja jätevesienvastaanottajana.

Ko. osuuskuntien toiminta-alueet on rajattu laajoiksi ja alueiden toteutuminen esitysten mukaisesti asettaa merkittäviä haasteita Kuopion Vedelle, kaupungille ja ko. osuuskunnille. Kuopion Veden osalta haasteet ovat osittain jopa sellaisia, että niihin ei voida vastata osuuskuntien tavoiteaikataulussa. Ko. alueilla Kuopion Veden verkostot ja laitosten kapasiteetit ovat rajalliset ja mitoitettu pääasiassa kirkonkylien tarpeisiin. Kuopion Vedellä ei ole kaikilta osin mahdollisuutta toimittaa ko. vesiosuuskunnille toiminta-alue-esitysten edellyttämiä lisäpalveluja ilman lisäinvestointeja. Lisäksi yhteisenä ongelmana kaikkien osuuskuntien osalta on se, etteivät ne ole allekirjoittaneet edes nykytilannettaan vastaavia palvelusopimuksiaan Kuopion Vedeltä ostamistaan palveluista.

Johtokunnalle esitetään, että se antaa esityksen mukaisen selvityksen lausuntonaan ko. olevien vesiosuuskuntien toiminta-alue-esityksistä.

Asian taustaa

Kaupunkirakennelautakunta on pyytänyt Kuopion Vesi Liikelaitokselta (jäljempänä Kuopion Vesi) lausuntoa Itä-Kallaveden, Pohjois-Soisalon, Karttulan ja Etelä-Kuopion vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistuksista. Aineisto on ollut nähtävillä ajalla 14.10.-11.11.2013. Toiminta-alue-esitysten oletuksena on ollut, että ko. osuuskuntien vedentoimittajana ja jätevesienvastaanottajana toimii pääsääntöisesti Kuopion Vesi.

- 1) Kuopion Vesi on ilmoittanut nähtävilläoloaikana (kirje 6.11.2013), että lausunnon valmisteluun tarvitaan lisää aikaa, koska lausunnon antaminen ko. asioista on edellyttänyt mm. Kuopion Veden ve-

denottamoiden, verkostojen sekä jätevedenpuhdistamoiden kapasiteetti- ja mitoitus tarkasteluja sekä ko. osuuskuntien sopimustilanteen tarkistamista. Lausunnon valmistelu on ollut työlästä, sillä nähtävilläoloaineisto on ollut suppea ja osittain myös vaikeasti tulkitettava. Em. tarkasteluja varten olisi tarvittu tarkempia tietoja mm. osuuskuntien nykyisistä ja tulevaisuuden vesi- ja jätevesimääristä, suunnitelluista liittymiskohdista Kuopion Veden vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostoihin sekä selkeämmät kartat, joista olisi käynyt ilmi, mikä on osuuskunnan nykyistä toiminta-aluetta ja mikä laajennusta tai muutosta aikaisempaan. Tietojen tarkennusta on pyydetty lisäaikakirjeen yhteydessä kaupunkiympäristön palvelualueen suunnittelupalveluilta. Tarkempia tietoja ei kaikilta osin kuitenkaan ole saatu, joten lausunto on valmisteltu osittain puutteellisin tiedoin.

Kuopion Vesi Liikelaitoksen lausunto

Kuopion Vesi esittää kaikkien ko. vesiosuuskuntien toiminta-alueesityksiä koskien näkemyksensä seuraavaa:

Toiminta-alueiden laajentumisen haasteet Kuopion Vedelle

- 2) Kaikkien ko. vesiosuuskuntien toiminta-alueet sijoittuvat maaseututaajamissa sijaitsevien Kuopion Veden vedenottamoiden ja jätevedenpuhdistamoiden piiriin. Maaseututaajamissa vedenottamoiden, vesihuoltoverkostojen sekä jätevedenpuhdistamoiden mitoitukset ovat rajalliset ja rakennettu pääasiassa kirkonkylien tarpeisiin. Mitoituksissa ei ole huomioitu laajasti ympäröivien haja-asutusalueiden tarpeita, koska ko. alueilla keskitetty vesihuolto on valtakunnallises-tikin erityisesti jätevesiviemäroinnin osalta vielä melko uusi asia.
- 3) Kuopion Veden ensisijainen tehtävä on huolehtia oman toiminta-alueensa vesihuollon tarpeista ja vasta sen jälkeen tarjota palveluja toiminta-alueen ulkopuolisten alueiden tarpeisiin. Taajamien vedenottamoiden vedenlaatua ei voi vaarantaa liiallisella vedenotolla eikä jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupien puhdistusvaatimuksia ylittää. Osuuskuntien tuleekin varautua selvittämään laajenevien toiminta-alueidensa tarpeisiin myös vaihtoehtoisia ratkaisuja Kuopion Vedeltä ostettaville palveluille. Lisäksi osuuskuntien tulee varautua myös omassa verkostossaan vedenjakelun ja jätevesiviemäroinnin toimintavarmuutta kokonaisuutena parantaviin tai ongelmia poistaviin toimenpiteisiin, kuten paineenkorotukseen, veden välivarastointiin ja jätevesien osalta virtaamien tasaukseen, jäteveden esikäsittelyyn sekä hajujen poistoon.
- 4) Kuopion Vesi toimittaa tällä hetkellä kaikille ko. vesiosuuskunnille vettä ja ottaa jätevesiä vastaan kaikilta muilta paitsi Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnalta. Vesiosuuskunnille on valmisteltu nykyisen toiminnan osalta yleisesti hyväksytyihin vakiosopimusmalleihin pohjautuvat vedentoimitus- ja jätevesienvastaanotto sopimukset. So-

- pimukset ovat olleet tutustuttavana osuuskunnilla, mutta osuuskunnat eivät ole allekirjoittaneet sopimuksia. Toiminta-
- 5) aluelausunnon valmistelun aikana on käynyt ilmi, että yksi ko. vesiosuuskunnista on liittännyt jätevesiviemäriinsä Kuopion Veden jätevesiviemäriin ja myös johtanut ko. viemäriin jätevesiä jo usean vuoden ajan ilman, että asiasta on ilmoitettu Kuopion Vedelle. Ko. jätevedet eivät ole näin ollen tulleet laskutuksen piiriin. Lisäksi toinen vesiosuuskunta on mahdollisesti johtanut osan jätevesistään Kuopion Veden viemäriin sovitun mittauspaikan ulkopuolelta, jolloin myöskään ko. jätevedet eivät ole tulleet laskutuksen piiriin.
- 6) Kuopion Vesi on kaupungin omistamana liikelaitoksena tiedostanut vastuunsa myös vesiosuuskuntien toiminta-alueilla asuvista kuntalaisista ja toimittanut osuuskunnille palveluja, vaikka palvelusopimukset ovat olleet osuuskuntien taholta allekirjoittamatta. Koska ko. toiminta-alueiden laajentuminen pohjautuu pääasiassa Kuopion Vedeltä ostettavien palvelujen varaan, Kuopion Vesi pitää välttämättömänä, että palvelusopimukset tehdään kirjallisesti ja saatetaan pikaisesti ajan tasalle. Asianmukaiset palvelusopimukset ovat edellytyksenä sekä Kuopion Veden toiminta-alueen että osuuskuntien toiminta-alueiden asiakkaiden palveluiden turvaamiseksi ja kohtuuttomien tilanteiden, kuten palveluiden keskeyttämisen, välttämiseksi. Menettely varmistaa lisäksi sen, että kaikkien Kuopion alueella toimivien vesiosuuskuntien kohtelu voi olla tasapuolista.
- 7) **Kuopion Vesi esittää, että kaupunginhallitus edellyttää ennen ko. vesiosuuskuntien toiminta-alueiden hyväksymistä, että osuuskunnat saattavat palvelusopimuksensa Kuopion Veden kanssa kuntoon.**

Toiminta-alueiden laajentumisen haasteet kaupungille

- 8) Keskitetty vesihuolto ohjaa merkittävästi tulevaisuuden rakentamista tuoden paineita myös kaupungille näillä alueilla tarjottavista palveluista. Vesiosuuskuntien toiminta-alueet on ko. toiminta-alueesityksissä rajattu hyvin laajoiksi ja on mahdollista, että vesihuolto alkaa rakennettavien verkostojen myötä ohjata toiminta-alueiden maankäyttöä, pahimmillaan jopa vastoin alueen kaavoitusta. Vaarana voi tällöin olla, että Kuopion maankäytön suunnittelu pirstaloituu ja Kuopion maaseutualueet ovat keskenään eriarvoisessa asemassa. Lisäksi vaarana voi olla, että rakennettavat verkostot vaikeuttavat ko. alueiden mahdollista myöhempää asemakaavoitusta.
- 9) **Kuopion Vesi esittää, että esitysten mukaiset osuuskuntien toiminta-alueet tarkastellaan vielä strategisen maankäytön suunnittelussa ja asemakaavoituksessa ennen toiminta-alueiden hyväksymistä.**

Toiminta-alueiden laajentumisen haasteet osuuskunnille

- 10) Toiminta-alueiden laajentumisen myötä vesiosuuskuntien verkostojen pituus kasvaa merkittävästi ja myös verkostojen huolto ja kunnossapito tulevat vaatimaan yhä enenevässä määrin osaamista sekä ympärivuorokautisia valmiuksia. Kuopion Veden näkemyksen mukaan pitkien siirtojohtojen ja vesistöön sijoittuvien johto-osuuksien (erityisesti paineviemärien) huolto ja kunnossapito on haasteellista ja mm. vuotojen havaitseminen voi olla hankalaa. Myös ympäristöä häiritseviä hajuongelmia on esiintynyt erityisesti osuuskunnan paineviemärintijärjestelmän liittymiskohdassa Kuopion Veden viemäriin. Lisäksi jätevesiviemäroinnin perustuminen osuuskuntien alueella pelkästään paineviemärointiin edellyttää erityisosaamista sekä kiinteistöjen omistajilta (kiinteistöpumppaamot) että osuuskuntien vastuuhenkilöiltä.

- 11) **Kuopion Vesi esittää, että kaupunginhallitus laajentaa osuuskuntien toiminta-alueita maltillisesti, jotta nopeasti kasvavien verkostojen ylläpito ei käy osuuskunnille ylivoimaiseksi.**

Toiminta-alue-esityskohtaisina näkemyksinään Kuopion Vesi esittää asiasta seuraavaa:

Itä-Kallaveden ja Pohjois-Soisalon vesiosuuskuntien toiminta-alueesitykset

- 12) Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston toiminta-alue sijaitsee Vehmersalmen taajaman ja Ranta-Toivalan välisellä alueella. Osuuskunnan vesijohtoon on liittynyt noin 400 kiinteistöä ja vesijohtoverkoston pituus on noin 190 kilometriä. Osuuskunta ostaa suurimman osan talousvedestään Kuopion Vedeltä. Osuuskunnan jätevesiviemärin toiminta-alue sijaitsee Vaajasalossa ja Vehmersalmen Kirnumäessä. Osuuskunnan viemäriin on liittynyt Kirnumäen alueella noin 50 kiinteistöä ja jätevesiviemäriverkoston pituus ko. alueella on noin 15 kilometriä. Kirnumäen alueen jätevedet johdetaan Kuopion Veden Vehmersalmen jätevedenpuhdistamolle. Kuopion Veden palvelusopimukset vedentoimitamisesta ja jätevesien vastaanottamisesta ovat osuuskunnan taholta allekirjoittamatta.

Itä-Kallaveden vesiosuuskunta on esittänyt toiminta-alueensa laajentamista Vehmersalmen taajaman ja Kirnumäen väliselle alueelle sekä taajaman pohjoispuolelle. Molempien alueiden rakentamisen tavoitevuosi on 2016. Taajaman pohjoispuolen osalta osuuskunnalla on jo käynnissä suunnitteluhanke, jonka mukaan alueelle on tarkoitus rakentaa vesijohtoverkosta 142 kiinteistöä ja jätevesiviemäriä 82 kiinteistöä varten. Osa suunnittelualueen talousvedestä on tarkoitus ostaa Kuopion Vedeltä ja osa Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnalta. Alueen kaikki jätevedet on tarkoitus johtaa Vehmersalmen puhdistamolle. Alueen jätevesimäärä on noin 33-77 m³/vrk.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan toiminta-alue sijaitsee Vehmersalmella Soisalon saarella. Osuuskunnalla on vain vesijohtoverkos-

toa. Osuuskuntaan on liittynyt lähes 300 kiinteistöä ja vesijohtoverkoston pituus on noin 200 kilometriä. Osuuskunta ostaa talousveden Kuopion Vedeltä. Kuopion Veden palvelusopimus vedentoimitamisesta on osuuskunnan taholta allekirjoittamatta.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunta on esittänyt vesijohtoverkostonsa toiminta-alueen laajentamista merkittävästi mm. Kohin alueelle. Laajenemisalueille ei ole esitetty rakentamisen tavoitevuosia. Lisäksi osuuskunta on esittänyt, että sen toiminta-alueeseen kuuluva Ritokankaan Lapinvuoren ja Sivuluhdan välinen alue liitetään Kuopion Veden toiminta-alueeseen. Esityksestä ei käy ilmi, onko em. alueelle jo rakennettu vesijohtoverkosta. Osuuskunnalla ei ole esityksen mukaan suunnitelmia keskitetystä jätevesiviemäroinnistä toiminta-alueellaan.

- 13) Kuopion Veden Vehmersalmen toiminta-alueen vesi otetaan Ritokankaan pohjavesialueella sijaitsevilta Tuirankankaan ja Syvähiekan pohjavedenottamoilta, joilta toimitetaan talousvettä myös Itä-Kallaveden ja Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnille. Vedenottoluvat oikeuttavat ottamaan Vehmersalmen ottamoilta vettä yhteensä noin 980 m³/vrk. Vedenottamoiden tuotto on kuitenkin ottolupien mukaisia vesimääriä huomattavasti alhaisempi. Veden laatua vaarantamatta ottamoilta voidaan pumpata vettä keskimäärin vain noin 300 m³/vrk. Suuremmat ottomäärät voisivat käynnistää alueella rantaimetyymisen, mikä vaikuttaisi ottamoilta saatavan veden laatuun. Vedenottokaivot sijaitsevat rannan välittömässä läheisyydessä ja veden viipymäajat rantaimetyyksessä jäisivät hyvin lyhyiksi, mistä johtuen ottamoiden raakaveden laatu muuttuisi nykyisestä. Veden laadun muutos lisäisi myös veden käsittelytarvetta.

Kuopion Veden Vehmersalmen toiminta-alueen vedenkulutus on tällä hetkellä noin 110 m³/vrk ja tulevaisuudessa arviolta noin 180-240 m³/vrk, jos Ritoniemen lomakylän asemakaavoitushanke etenee. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan vedenkulutus on ollut noin 70 m³/vrk ja Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan välillä 90-150 m³/vrk. Kuopion Vesi on sopimusluonnoksissa sitoutunut toimittamaan vettä Itä-Kallaveden vesiosuuskunnalle 50 m³/vrk ja Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnalle 90 m³/vrk. Molempien osuuskuntien vedenkulutus on ylittänyt sopimusluonnosten mukaiset vesimäärät.

- 14) **Kuopion Vesi voi tällä hetkellä sitoutua toimittamaan ko. osuuskunnille Vehmersalmen vedenottamoilta vettä em. sopimusluonnosten mukaiset määrät sen jälkeen, kun sopimukset on molemmin puolin allekirjoitettu. Molemmat osuuskunnat ovat jo ylittäneet em. määrät, joten osuuskuntien tulee varautua hankkimaan toiminta-alue-esitystensä mukaisille laajenemisalueille talousvettä muualta kuin Kuopion Veden Vehmersalmen vedenottamoilta. Kuopion Vesi esittää, että kaupunginhallitus edellyttää Itä-Kallaveden ja Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnilta selvitystä siitä, mistä esitysten mukaisille laa-**

jennusalueille toimitetaan talousvettä ennen kuin ko. osuuskuntien toiminta-alueet hyväksytään.

- 15) **Jos Vehmersalmen vedenottamoita tulevaisuudessa laajennetaan, Jänneniemen vedenottamolta rakennetaan siirtovesijohdotyhteys Vehmersalmelle tai Vehmersalmen vedenjakelun turvaamiseksi tehdään muita toimenpiteitä, Kuopion Veden mahdollisuudet toimittaa lisävettä ko. osuuskuntien tarpeisiin paranevat. Hankkeita ei ole kuitenkaan vielä tarkemmin ajoitettu Kuopion Veden investointiohjelmassa, joten niiden toteutumiseen voi mennä aikaa. Osuuskuntien on lisäksi syytä varautua osallistumaan em. Kuopion Veden hankkeiden investointi- ja käyttökustannuksiin, jos hankkeet hyödyttävät myös osuuskuntia.**
- 16) Kuopion Veden Vehmersalmen toiminta-alueen jätevedet käsitellään Vehmersalmen jätevedenpuhdistamolla. Puhdistamolle johdetaan jätevesiä myös Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan toiminta-alueelta. Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnalla ei ole keskitettyä jätevesiviemäriä. Kuopion Veden Vehmersalmen jätevedenpuhdistamon mitoitusvirtaama on 300 m³/vrk ja mitoituskuormat biologiselle hapenkulutukselle 90 kg/vrk ja fosforille 3,2 kg/vrk. Puhdistamolle johdetaan jätevettä noin 130 m³/vrk ja ainekuormat ovat olleet biologisen hapenkulutuksen osalta noin 50 kg/vrk ja fosforin osalta vajaat 2 kg/vrk. Kuopion Vesi on sopimusluonnoksessa sitoutunut vastaanottamaan jätevesiä Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan alueelta 5 m³/vrk. Osuuskunnan toiminta-alue-esityksessä on kuitenkin kerrottu, että osuuskunnan jätevesiviemäriin on liittynyt 50 taloutta, joten voidaan olettaa, että Kuopion Veden viemäriverkostoon johdettava jätevesimäärä ylittää huomattavasti sopimusluonnoksen mukaisen määrän. Kuopion Veden lausunnon valmistelun aikana on selvinnyt, että osuuskunta on johtanut jätevesiä Kuopion Veden viemäriverkostoon jo vuodesta 2007 ilman, että asiasta on ilmoitettu Kuopion Vedelle. Ko. jätevesiviemäriin johdetut jätevedet eivät näin ollen ole tulleet myöskään laskutuksen piiriin. Osuuskunnan alueelta tulevaa jätevesimäärää ei ole huomattu Vehmersalmen jätevedenpuhdistamon virtaamatiedoissa, koska samanaikaisesti lähellä osuuskunnan jätevesiviemäriin liitospaikkaa sijaitsevan Kirnumäen sairaalan jätevesimäärä on toiminnan supistuessa vähentynyt.
- 17) **Kuopion Vesi voi sitoutua vastaanottamaan Vehmersalmen alueen vesiosuuskuntien alueilta tavanomaisia yhdyskuntajätevesiä yhteensä enintään 60 m³/vrk sen jälkeen, kun jätevesien vastaanotosta tehdyt sopimukset on molemmin puolin allekirjoitettu. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan sopimus jätevesienvastaanottamisesta tarkastetaan ajan tasalle, koska jätevesimäärä ei vastaa enää nykytilannetta. On mahdollista, että Vehmersalmen puhdistamolla ei voida ottaa Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan jo rakennetun viemäriverkoston alueelta tulevien jätevesien lisäksi enää kaikkia toiminta-alue-esitysten mu-**

kaisten laajennusalueiden jätevesiä. Lisäksi on syytä tiedostaa, että jos em. vesiosuuskuntien tarpeisiin varattu jätevesimäärä täyttyy Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan alueelta tulevista jätevesistä, puhdistamolla ei ole mahdollista ottaa lainkaan vastaan muiden osuuskuntien alueilta mahdollisesti myöhemmin tulevia jätevesiä.

- 18) **Vehmersalmen puhdistamon saneeraustarpeen laajempi tarkastelu on ajankohtainen aikaisintaan vuonna 2024, kun puhdistamon ympäristölupaa seuraavan kerran tarkistetaan. Mikäli saneeraustarkastelu on tarpeen aikaisemmin vesiosuuskuntien tarpeiden johdosta, tulee tarkastelu tehdä osuuskuntien kustannuksella. Lisäksi kaikkien osuuskuntien tulee varautua osallistumaan puhdistamon saneerauksen sekä mahdollisten muiden viemäriverkoston toimivuutta parantavien toimenpiteiden investointi- ja käyttökustannuksiin niiltä osin kuin hankkeet hyödyttävät myös osuuskuntia.**

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunta on toiminta-alueesityksessään ehdottanut, että tällä hetkellä sen toiminta-alueeseen kuuluva Ritokankaan Lapinvuoren ja Sivuluhdan välinen alue liitetään Kuopion Veden toiminta-alueeseen. Ko. aluetta ei Kuopion Veden näkemyksen mukaan tule liittää Kuopion Veden toiminta-alueeseen, koska aluetta ei ole asemakaavoitettu. Kaupungin omistaman Kuopion Veden tekniset ja taloudelliset toimintaedellytykset on rakennettu niin, että toiminta keskitetään kaupunkimaiseen asumiseen ja elinkeinotoimintaan tarkoitetuille tiiviin yhdyskuntarakenteen alueille, joille rakennetaan keskitetyn vesihuollon yhteydessä myös muu asemakaavoituksen edellyttämä kunnallistekniikka. Näin vesihuoltopalvelut on mahdollista järjestää kaikille toiminta-alueen asiakkaille asianmukaisesti, tasapuolisesti ja taloudellisesti sekä samalla täyttää kaupungin Kuopion Vedelle asettamat tulostavoitteet.

Karttulan vesiosuuskunnan toiminta-alue-esitys

Karttulan vesiosuuskunnan pääasiallinen toiminta-alue sijaitsee Karttulassa, jossa osuuskunnan vesijohtoon on liittynyt lähes 600 kiinteistöä ja vesijohtoverkoston pituus on yli 200 kilometriä. Osuuskunnan jätevesiviemäriin on liittynyt noin 170 kiinteistöä ja jätevesiviemäriverkoston pituus on yli 50 kilometriä. Osuuskunta ostaa suurimman osa talousvedestä Kuopion Vedeltä ja johtaa Karttulan kirkonkylän ympäristön jätevedet Kuopion Veden Karttulan jätevedenpuhdistamolle. Osuuskunnalla on myös oma vedenotamo Airakselassa. Airakselan alueelle vesi otetaan ko. ottamolta ja alueen jätevedet on johdettu puhdistettavaksi Suonenjoelle. Kuopion Veden palvelusopimukset vedentoimittamisesta ja jätevesien vastaanottamisesta ovat osuuskunnan taholta allekirjoittamatta.

Karttulan vesiosuuskunta on esittänyt Karttulan toiminta-alueensa laajentamista vesijohtoverkoston osalta Savikosken ja Rääpys-Rytkyn alueille sekä Vakkakuusen ja Riuttalan alueille. Talousvesi em. alueille on tarkoitus ostaa Kuopion Vedeltä. Rääpys-Rytkyn alueen rakentamisen tavoitevuosi on 2016, Savikosken vuosi 2017, Vakkakuusen vuosi 2020 ja Riuttalan vuosi 2022. Jätevesiviemäri-verkoston toiminta-alueita osuuskunta on esittänyt laajennettavaksi Savikosken, Kuttakosken ja Rääpys-Rytkyn alueille ja jätevedet on tarkoitus johtaa Kuopion Veden Karttulan jätevedenpuhdistamolle. Rääpys-Rytkyn ja Kuttakosken alueiden rakentamisen tavoitevuosi on 2016 ja Savikosken vuosi 2017.

Kuopion Veden Karttulan toiminta-alueen (kirkonkylä, Syvänniemi ja Pihkainmäki) vesi otetaan Mäkrämäen pohjavesialueella sijaitsevalta Hautolahden vedenottamolta. Lisäksi alueelle johdetaan vettä Suonenjoelta sekä keskeiseltä kaupunkialueelta. Hautolahden vedenottamon ottolupa oikeuttaa ottamaan vettä 500 m³/vrk. Suonenjoelta voidaan sopimuksen perusteella johtaa vettä 300 m³/vrk ja keskeisen kaupunkialueen verkostosta saadaan vettä Pihkainmäen alueelle 50-100 m³/vrk.

Kuopion Veden Karttulan toiminta-alueen vedenkulutus on ollut noin 340 m³/vrk. Karttulan vesiosuuskunnalle on toimitettu vettä noin 120 m³/vrk. Sopimusluonnoksessa Kuopion Vesi on sitoutunut toimittamaan osuuskunnan alueelle vettä 170 m³/vrk.

Kuopion Veden Karttulan toiminta-alueen ja Karttulan vesiosuuskunnan kirkonkylän ympäristön toiminta-alueen jätevedet käsitellään Karttulan jätevedenpuhdistamolla. Puhdistamon lietteet kuljetetaan jatkokäsiteltäväksi Lehtoniemen puhdistamolle. Puhdistamon mitoitusvirtaama on 405 m³/vrk sekä mitoituskuorma biologiselle hapenkulutukselle 110 kg/vrk ja fosforille 4,5 kg/vrk. Puhdistamolla käsiteltyjen jätevesien virtaama on vaihdellut suuresti johtuen Kuopion Veden toiminta-alueen jätevesiviemäri-verkoston suuresta vuotavuudesta. Vuosina 2010-2013 puhdistamolla on käsitelty jätevetä noin 400 m³/vrk, mutta maksimivirtaama on ollut jopa 1900 m³/d. Puhdistamon ainekuormat ovat olleet biologisen hapenkulutuksen osalta noin 70 kg/vrk ja fosforin osalta noin 3 kg/vrk. Karttulan vesiosuuskunnan alueelta puhdistamolle on johdettu jätevesiä noin 15 m³/vrk. Sopimusluonnoksessa Kuopion Vesi on sitoutunut vastaanottamaan jätevesiä osuuskunnan viemäroidyiltä alueilta 70 m³/vrk. Sopimusluonnoksessa ei ole huomioitu osuuskunnan toiminta-alue-esityksessä mainitun Rääpys-Rytkyn alueen jätevesiä.

Kuopion Vesi voi sitoutua toimittamaan Karttulan vesiosuuskunnalle vettä ja vastaanottamaan jätevesiä osuuskunnan alueilta vedentoimitus- ja jätevesienvastaanottosopimusluonnoksissa mainitut määrät sen jälkeen, kun sopimukset on molemmin puolin allekirjoitettu. Rääpys-Rytkyn alueen jätevesiä ei ole huomioitu em. jätevedenvastaanottosopimusluonnoksessa, eikä alueen jätevesiä ole mahdollisuutta ottaa vastaan Karttu-

lan jätevedenpuhdistamolle osuuskunnan esittämässä aikataulussa. Osuuskunnan tulee näin ollen varautua johtamaan em. alueen jätevedet muualle kuin Karttulan puhdistamolle. Kuopion Vesi esittää, että kaupunginhallitus edellyttää Karttulan vesiosuuskunnalta selvitystä siitä, minne Rääpys-Rytlyn alueen jätevedet on tarkoitus johtaa ennen kuin osuuskunnan toiminta-alue hyväksytään. Jos osuuskunta ei pysty osoittamaan ko. alueen jätevesien käsittelylle vaihtoehtoista käsittelypaikkaa (muu kuin Karttulan puhdistamo), Rääpys-Rytlyn alueelle ei tule hyväksyä osuuskunnan jätevesiviemäröinnin toiminta-aluetta.

Karttulan puhdistamon ympäristölupaa tarkistetaan seuraavan kerran vuonna 2016. Tarkistuksen yhteydessä selvitetään ympäristölupapäätöksen mukaisesti puhdistamon toimintaedellytykset ja laajennustarpeet sekä toiminnan jatkamiselle mahdolliset vaihtoehtoiset ratkaisut. Samassa yhteydessä selviävät myös Kuopion Veden mahdollisuudet tarjota osuuskunnalle palveluja em. laajemmin. Karttulan vesiosuuskunnan tulee varautua osallistumaan puhdistamon laajentamisen sekä mahdollisten muiden vaihtoehtoisten toimenpiteiden investointi- ja käyttökustannuksiin niiltä osin kuin hankkeet hyödyttävät myös osuuskuntaa.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-alue-esitys

Etelä-Kuopion vesiosuuskunta toimii Vehmasmäen, Ritisenlahden ja Sotkanniemen alueilla. Osuuskunnan vesijohtoon on liittynyt noin 250 kiinteistöä ja vesijohtoverkoston pituus on noin 100 kilometriä. Osuuskunnan jätevesiviemäriin on liittynyt noin 100 kiinteistöä ja viemäriverkoston pituus on 20 kilometriä. Osuuskunta ostaa talousveden Kuopion Vedeltä ja toimittaa jätevedet puhdistettavaksi Kuopion Veden Kurkimäen jätevedenpuhdistamolle. Kuopion Veden palvelusopimukset vedentoimittamisesta ja jätevesien vastaanottamisesta ovat osuuskunnan taholta allekirjoittamatta.

Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-alue-esityksen mukaan osuuskunta on jo rakentanut jätevesiviemäriverkostoa toiminta-alueen ulkopuolelle mm. Kojjärven alueelle. Lisäksi osuuskunta on esittänyt jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen laajentamista Pellesmäen Eko-Jokelan alueelle sekä Ritisenlahden ja Sotkanniemen alueille. Eko-Jokelan alueen viemäriverkoston rakentamisen tavoitevuosi on 2014 ja Ritisenlahden sekä Sotkanniemen alueiden vuosi 2020.

Kuopion Veden Kurkimäen toiminta-alueen talousvesi otetaan Kurkimäen taajaman vedenottamolta tai johdetaan alueelle keskeisen kaupunkialueen verkostosta Puutossalmen ja Etelä-Kuopion vesiosuuskuntien verkostojen kautta. Alueen jätevedet puhdistetaan Kurkimäen jätevedenpuhdistamolla ja lietteet kuljetetaan käsiteltäväksi Lehtoniemen jätevedenpuhdistamolle.

Kuopion Veden toiminta-alueen vedenkulutus on noin 80-100 m³/vrk. Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-alueelle on toimitettu vettä noin 62 m³/vrk. Kuopion Vesi on sopimusluonnoksessa sitoutunut toimittamaan osuuskunnan alueelle vettä 100 m³/vrk.

Kuopion Veden Kurkimäen toiminta-alueen sekä Etelä-Kuopion ja Lievontien vesiosuuskuntien alueiden jätevedet käsitellään Kurkimäen jätevedenpuhdistamolla. Lietteet toimitetaan jatkokäsiteltäväksi Lehtoniemen puhdistamolle. Puhdistamon mitoitusvirtaama on 250 m³/vrk ja mitoituskuorma biologiselle hapenkulutukselle 50 kg/vrk. Puhdistamolle on johdettu jätevesiä keskimäärin noin 130 m³/vrk ja ainekuorma on ollut biologisen hapenkulutuksen osalta noin 40 kg/vrk. Puhdistamolle tuleva jätevesimäärä ja ainekuorma ovat kasvaneet vuodesta 2012 lähtien merkittävästi edellisvuosiin verrattuna. Vuosina 2012-2013 jätevesimäärä on ollut noin 180 m³/vrk ja biologisen hapenkulutuksen ainekuorma jopa noin 60 kg/vrk. Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan alueelta on johdettu puhdistamolle jätevesiä mittauksen perusteella noin 24 m³/vrk. Sopimusluonnoksessa Kuopion Vesi on sitoutunut vastaanottamaan osuuskunnan jätevesiä 20 m³/vrk. Lausunnon valmistelun aikana on käynyt ilmi, että osuuskunta on rakentanut jätevesiviemäriverkostoaan myös nykyisen toiminta-alueensa ulkopuolelle (mm. Kojjärven alue) ja ko. alueilta tulevat jätevedet eivät mahdollisesti ole kaikilta osin mittauksen, eivätkä siten myöskään laskutuksen, piirissä. Jo mittauksen piirissä oleva jätevesimäärä ylittää sopimusluonnoksen mukaisen määrän. Osuuskunnan alueilta tuleva jätevesimäärä on kuitenkin em. syistä johtuen mahdollisesti vielä suurempi.

Kurkimäen puhdistamon ympäristölupa on voimassa vuoden 2019 loppuun saakka. Tarkoituksena on, että puhdistamo muutetaan siihen mennessä välipumppaamoksi ja puhdistamolle johdetut jätevedet johdetaan uutta rakennettavaa siirtoviemäriä pitkin puhdistettavaksi Lehtoniemen jätevedenpuhdistamolle. Kuopion Vesi voi ottaa vastaan osuuskunnan alueelta tulevia jätevesiä sopimusluonnoksessa mainittua määrää laajemmin vasta sen jälkeen, kun Vanuvuoren alue on asemakaavoitettu ja alueen kautta on rakennettu jätevesiviemäri vesistön alitse Ala-Pirttiniemeen. Asia on tuotu esille useasti, viimeksi Hiltulanlahden alueen asemakaavatyön yhteydessä. Vanuvuoren kaavoitus on tämän hetkisten tietojen perusteella ajankohtaista vasta vuoden 2025 jälkeen.

Kuopion Vesi voi sitoutua toimittamaan vettä ja vastaanottamaan jätevesiä Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan toiminta-alueelta sopimusluonnosten mukaiset määrät sen jälkeen, kun sopimukset on molemmin puolin allekirjoitettu. Talousveden osalta osuuskunnalla on sopimusluonnoksen puitteissa vielä mahdollisuus laajentaa vesijohtoverkostoaan. Jätevesien vastaanoton osalta sopimusluonnoksen mukainen jätevesimäärä on sen sijaan jo käytössä ja mahdollisesti myös ylitetty nykyisen toiminta-alueen ulkopuolelle rakentamisen vuoksi. Etelä-

Kuopion vesiosuuskunnan sopimus jätevesienvastaanottamisesta tarkastetaan ajan tasalle, koska jätevesimäärä ei vastaa enää nykytilannetta. Kuopion Vesi ei voi sitoutua vastaanottamaan Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan alueelta jätevesiä enää yhtään enempää ennen kuin Vanuvuoren alue on asemakaavoitettu ja alueen runkoviemärit on rakennettu.

Kuopion Vesi esittää, että kaupunginhallitus edellyttää Etelä-Kuopion vesiosuuskunnalta selvitystä siitä, minne Eko-Jokelan, Ritisenlahden ja Sotkanniemen alueiden jätevedet on tarkoitus johtaa ennen kuin osuuskunnan toiminta-alue hyväksytään. Jos osuuskunta ei pysty osoittamaan ko. alueen jätevesien käsittelylle vaihtoehtoista käsittelypaikkaa (muu kuin Kurkimäen puhdistamo), em. laajennusalueille ei tule hyväksyä osuuskunnan jätevesiviemäröinnin toiminta-alueita.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine 6.6.2014

- 1) Toiminta-alue esitykselle ei ole määrämuotoa, kun alueet on rajattu riittävän tarkalle karttapohjalle. Lausunto- ja nähtävilläoloaineisto on oltava kaikille osapuolille sama. Laitoksen omia tietoja ovat nykytilaselvitykset ja muut raportit, jotka ovat laitostoimintaa ja sen johtamista. Osa tiedoista on osittain myös asiakkaille kuuluvaa informaatiota.

Kuopion Vesi ei ole viranomaisen toiminta-alueasian käsittelyssä. Vesihuoltolain mukaisia valvontaviranomaisia ovat ELY-keskus sekä kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaiset. Kuopion Vettä on kuultu samoin kuin muitakin asiaan paneutuneita naapurikuntia, vesihuoltolaitoksia tai asiakkaita. Tarvittavien tietopyyntöjen pitäisi olla vesihuoltolaitosten normaalia yhteistyötä.

- 2) Kuopion alueen vesihuoltolaitosten mahdollisia tarpeita vastaavien vesihuoltopalveluiden laajentamistarpeet on osittain esitetty jo vuonna 2003 hyväksytyssä Kuopion seudun alueellisessa kehittämissuunnitelmassa sekä vuonna 2004 hyväksytyssä Kuopion kaupungin ja Vehmersalmien kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Viimeisin ja voimassa oleva vesihuoltoa ohjaava strateginen asiakirja, Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020, on hyväksytty Kuopion kaupunginvaltuustossa 17.6.2013. Kuopion Vesi on myös yhtenä toimijana ollut aktiivinen ko. suunnitelman laadintatyössä. Suunnitelman hyväksymisen jälkeen ei ole ilmennyt seikkoja, jonka vuoksi suunnitelman tarkistamiseen olisi tarvetta tai ettei suunnitelmaa tarvitsisi kaikkien osapuolten noudattaa. Kuopion Veden laatiessaan asemakaavoitettavien alueiden vesihuollon yleissuunnitelmia, tulee ottaa huomioon koko kaupungin tarve. Hajasutuksen jätevesien tehostamista koskevat lainsäädännön muutokset ovat yli kymmenen vuotta vanhoja. Jätevesien käsittelyn tehostaminen ei ole enää uusi asia ja tämä on voitu huomioida riittävässä

laajuudessa.

- 3) Kuopion kaupunginvaltuusto ei ole määritellyt ja linjannut Kuopion Veden tehtäviä selkeästi. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on kuitenkin Kuopion Veden vastuulle määritelty toimenpiteitä, joiden myötä sen tehtävänä on mm. tuottaa välillisesti palveluita myös niille kuntalaisille, jotka eivät asu Kuopion Veden toiminta-alueella. Kuopion Veden tehtävänä on tuottaa välillisesti palveluita myös niille kuntalaisille, jotka eivät asu Kuopion Veden toiminta-alueella. Suuret laitosten yksikkökoot mahdollistavat tehokkaammat, toimintavarmemmat ja turvallisemmat vesihuoltopalvelut tulevaisuudessa. Taajamien otta- moissa on lupien perustuvaa vajaata kapasiteettia myös maaseutu- alueiden tarpeita varten. Lisäksi Kuopion Vedellä on ollut tiedossa haja-asutuksen jätevesihuollon tarpeet, jotka Kuopion Veden olisi tullut huomioida mm. jätevedenpuhdistamoiden lupien tarkistamis- hakemuksissa.

Kunnan (Kuopion kaupungin) yhtenä tehtävänä on vesihuoltolain (2001/119) mukaan ryhtyä toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesi- huoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi, jos suurehkon asukasjoukon tarve, ympäristö- tai terveydellistensuojelullisten syyt sitä vaativat. Vesihuoltolaitoksen toiminta-aluepäätöksen tekeminen ei ole sidottu kaavoitustilantee- seen, vaan edellä mainittuihin tarpeisiin.

Vesihuollon yleinen kehittäminen on kunnan tehtävä, ei yksittäisten vesihuoltolaitosten. Tätä kehittämistehtävää ei voi siirtää vesihuol- tolaitoksille. Vaihtoehtoisia ratkaisuja on selvitetty alustavasti mm. vuonna 2009 tehdyssä haja-asutusalueiden vesihuollon yleissuunni- telmassa. Tehdyn suunnitelman mukaan tarkoituksenmukaisia ja to- teuttamiskelpoisia vaihtoehtoisia ratkaisuja ei juurikaan ole. Ve- siosuuskunnat vastaavat ja toteuttavat itsenäisesti toimintavarmuut- taan parantavia toimenpiteitä huomioiden lainsäädännön reunaehdot ja vesihuollon kehittämissuunnitelman tavoitteet. Kuopion Vesi ei ole viranomainen, jolla on toimivaltaa määrätä vesiosuuskuntien toimintaa tai toimintatapoja, kuten jätevesien esikäsittelyä tai hajujen poistoa.

- 4) Vesiosuuskunnilla on pääosin olemassa olevat sopimukset Kuopion Veden kanssa. Saatujen tietojen mukaan vesiosuuskunnat eivät ole voineet allekirjoittaa Kuopion Veden tarjoamia uudistettuja sopi- muksia, koska sopimusten sisällöstä ei ole päästy kaikilta osin yksi- mielisyyteen. Sopimuksen tulee olla kohtuullinen ja siinä tulee olla tasapuoliset ehdot ja hinnat. Sopimusten tekemiseen tarvitaan mo- lempien osapuolten hyväksyminen, muutoin aiempi sopimus on voimassa.

Vesihuoltolaitosten välisten palvelusopimusten on hyvä olla kunnos- sa. Tämän vuoksi Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelmassa

vuoteen 2020 on kirjattu yhdeksi toimenpiteeksi vesihuoltolaitosten vedentoimittamis- ja jäteveden vastaanottamissopimusten päivittäminen ja yhdenmukaistaminen. Toimenpiteen valmistelun vastuutahona on Kuopion Vesi ja yhteistyötahona omistajaohjaus, kaupunkiympäristön palvelualue ja vesiosuuskunnat.

- 5) Kuopion kaupungin omistamalla Kuopion Vedellä on yhteiskunnallista vastuuta. Tätä vastuuta kantaessaan Kuopion Veden tuleekin toiminnassaan huomioida myös haja-asutusalueiden tarpeita toimimalla ns. tukkuveden myyjänä ja jäteveden vastaanottaja tahona. Kuopion Veden on huomioitava sopimusmallia laadittaessa vesihuollon asema välttämättömyyspalveluna siten, että vesihuollon palvelut ovat kuluttajien tai tässä tapauksessa vesihuoltolaitosten välillä saatavilla kohtuullisin ja tasapuolisin ehdoin sekä hinnoin. Kysymys on vesihuoltolaitosten välisestä sopimuksesta. Vesi on välttämättömyyspalvelu, joten veden toimittamisen katkaisu on kohtuutonta. Viimekädessä kunnalla (Kuopion kaupungilla) on vesihuoltolain mukainen järjestämisvelvollisuus hyväksytyillä toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitosten hyväksytyillä toiminta-alueella on oltava verkostoihin perustuvat vesihuoltopalvelut.
- 6) Kuopion Vedellä on ollut tieto osuuskuntien tekemästä jätevesiviemäriiliitoksesta. Mikäli osuuskunnat eivät ole ilmoittaneet jätevesien johtamisesta Kuopion Vedelle, tulee niiden ilmoittaa ja sopia asia Kuopion Veden kanssa. Jos jätevesien johtaminen ei ole ollut laskutuksen piirissä, on johdettu jätevesimäärä arvioitava ja maksettava takautuvasti Kuopion Vedelle.
- 7) Sopimusten tekemiseen tarvitaan molempien osapuolien (sekä Kuopion Veden että osuuskuntien) hyväksyminen. Vesihuoltolain näkökulmasta Kuopion Vesi Liikelaitos ja vesiosuuskunnat ovat itsenäisiä vesihuoltopalveluita myyviä laitoksia ja näin ovat näin ollen samassa/yhdenvertaisessa asemassa. Sopimukset on hyvä saattaa ajan tasalle.
- Kuopion Veden ja vesiosuuskuntien välisten palvelusopimusten tekeminen ei poista kunnan vastuuta siitä, että osuuskuntien esittämällä toiminta-alueiden laajennuksilla täyttyy jo nyt vesihuollon järjestämisvelvollisuus. Tällöin kunnan on huolehdittava, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.
- 8) Vesihuoltoa ohjaava strateginen asiakirja, Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020, on hyväksytty Kuopion kaupunginvaltuustossa 17.6.2013. Vesihuollon kehittämissuunnitelmalla on kytkentä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen suunnittelujärjestelmään, jonka mukaista alueiden käytön suunnittelua se hyödyntää ja täydentää. Suunnitelmissa on kiinnitetty huomiota alueisiin, joilla on voimassa oleva yleiskaava tai asemakaava tai joilla yleiskaavan tai asemakaavan laatiminen on vireillä. Suunnitelmatyössä on ollut

- mukana mm. strategisen maankäytönsuunnittelun, talous- ja strategiapalveluiden, Kuopion Veden sekä luottamushenkilöiden edustajia.
- 9) Vesiosuuskuntien toiminta-alue esityksiä ei ole tarve tarkastella strategisen maankäytön suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen ei ole ilmennyt seikkoja, jonka vuoksi suunnitelman tarkistamiseen olisi tarvetta. Osuuskuntien esittämät toiminta-alueiden laajentumisrajaukset noudattavat pääpiirteissään vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitettyjä vesijohto- tai jätevesiviemäriverkoston selvitysalueiden rajoituksia. Toiminta-alueiden nähtävilläoloaikana on pyydetty lausuntoa mm. Kuopion kaupungin strategisen maankäytön suunnittelulta. Toiminta-alueiden laajentumiset eivät myöskään sijoitu lähitulevaisuudessa asemakaavoitettaville alueille. Osuuskuntien esittämällä toiminta-alueiden laajennusalueilla täyttyy kunnan vesihuoltolain mukainen vesihuoltopalveluiden järjestämisvelvollisuus asukastarpeen tai ympäristönsuojelusyiden perusteella.
- 10) Kaikilla osuuskunnilla on jo olemassa olevaa vesijohtoverkosta merkittävästi. Lisäksi osuuskunnilla (Itä-Kallaveden, Karttulan ja Etelä-Kuopion), jotka esittävät jätevesiviemäröinnin toiminta-alueen laajentamista, on jo ennestään jätevesiviemäröintiä. Osuuskunnat hoitavat, kunnossapitävät ja päivystävät omia vesihuoltoverkostojaan. Verkostomäärän lisääntymisellä ei ole oleellista vaikutusta huolto- ja kunnossapitokustannusten suuruuteen. Asiakkaiden määrän lisääntyminen ja suuremmat yksikkökoot mahdollistavat mm. päätoimisten henkilöiden palkkaamisen. Osuuskuntien välisen yhteistyön lisääminen ja verkostoituminen onkin tärkeää toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kuopion Veden ja osuuskuntien käyttämä rakentamistapa poikkeaa toisistaan. Osuuskunnat pyrkivät sijoittamaan verkostot maalle, mutta välillä verkostoja joudutaan asentamaan vesistöön esim. kallioisuuden ja kustannussäästöjen vuoksi. Osuuskunnat toteuttavat jätevesiviemäriverkostat pääsääntöisesti paineviemäröintijärjestelmänä, koska se on edullisempi toteuttaa kuin viettoviemäröinti. Paineviemäröinnissä valumavesien eli vuotovesien pääsy verkostoon on huomattavasti vähäisempi kuin viettoviemäröinnissä. Teknisesti on mahdollista vähentää verkostoissa esiintyviä hajuhaittoja.
- 11) Osuuskuntien esittämällä toiminta-alueiden laajennusalueilla täyttyy kunnan vesihuoltolain mukainen järjestämisvelvollisuus asukastarpeen tai ympäristönsuojelusyiden perusteella. Osuuskunnat kattavat rakentamisesta aiheutuvat kustannukset pääsääntöisesti asiakkailta perittävillä liittymismaksuilla. Osuuskunnat kattavat kokonaan verkostojen ylläpitoon ja käyttöön liittyvät kulut myös asiakkailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Osuuskuntien esittämien toiminta-alueen asukkailla on tarve saada asiamukaiset vesihuoltopalvelut. Asukkaiden mahdollisesti tekemiä turhia (tupla)investointeja voidaan välttää hyväksymällä jätevesiviemäröinnin toiminta-alue niillä tarvealueilla, joissa vielä noudatetaan ns. haja-jätevesiasetuksen

määräyksiä. Asetuksen mukainen siirtymäaika päättyy 15.3.2016. Vireillä olevalla vesihuoltolain muutoksella voi olla vaikutusta osuuskuntien taloustilanteeseen. Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden hyväksymättä jättäminen voi vaarantaa vesiosuuskuntien taloustilanteen, jolloin asianmukaisten vesihuoltopalveluiden toteuttaminen vaikeutuu ja viimekädessä vesihuoltopalveluiden tuottaminen jää kunnan vastuulle. Vesihuoltolakimuutoksen on esitetty tulevan voimaan 1.9.2014 alkaen.

- 12) Saatujen tietojen mukaan Itä-Kallaveden vesiosuuskunta ei ole voinut allekirjoittaa Kuopion Veden tarjoamaa uudistettua sopimusta, koska sopimusten sisällöstä ei ole päästy kaikilta osin yksimielisyyteen. Sopimuksen tulee olla kohtuullinen ja siinä tulee olla tasapuoliset ehdot ja hinnat. Sopimusten tekemiseen tarvitaan molempien osapuolten hyväksyminen, muutoin aiempi sopimus on voimassa.
- 13) Itä-Suomen vesioikeuden vuosina 1973 ja 1990 myöntämät vedenottoluvat mahdollistavat 980 m³/vrk suuruisen vedenoton Vehmersalmen Syvähiekkan ja Tuirankankaan ottamoilta. Ottolupien mahdollistamasta kapasiteetista on käytössä noin 270 m³/vrk. Voimassa olevat luvat mahdollistavat 710 m³/vrk suuremman vedenotomäärän. Pohjois-Soisalon ja Itä-Kallaveden vesiosuuskuntien tarvitsema lisäveden tarve huippukulutuksen aikaan on arviolta yhteensä noin 140 - 160 m³/vrk.

Lisävettä on mahdollista ottaa veden laatua vaarantamatta. Kuopion Veden on mm. Tuirankankaan ottamon lisäksi mahdollista ottaa Syvähiekkan vedenottamo jatkuvaan käyttöön. Tällä hetkellä Syvähiekasta pumpattava vesimäärä on keskimäärin noin 3 m³/vrk. Muita mahdollisia vaihtoehtoja lisäveden saamiseksi koko Vehmersalmen alueelle ovat lisäkaivojen, vesisäiliöiden tai rantaimeytyksen vaatiman vedenkäsittelyn rakentaminen. Vedenottokapasiteetin varaaminen Ritoniemen lomakylän asemakaavahankkeen käyttöön on tarpeellista, koska asemakaavahanke on keskeytetty.

Kuopion Vesi on arvioinut Vehmersalmen toiminta-alueensa vedentarpeen tulevaisuudessa lisääntyvän nykyisestä noin 70-130 m³/vrk, jos Ritoniemen lomakylän asemakaavoitushanke etenee. Vesimäärä on vastaava, jota vesiosuuskunnat tarvitsevat jo nyt käyttöönsä.

- 14) Kuopion Veden tulee tarkastella sopimusluonnoksessa esittämiään vesimääriä, jotta ne ovat riittävällä tasolla osuuskuntien asiakkaiden tarpeisiin verrattuna. Kuopion Veden Itä-Kallaveden vesiosuuskunnalle esittämässä sopimusluonnoksessa on tarjottu osuuskunnan käyttöön 50 m³/vrk vesimäärää. Osuuskunnan nykyinen vedenkulutus on kuitenkin ylittänyt sopimusluonnoksen mukaisen vesimäärän. Osuuskunnan tarvitsema vesimäärä huippukulutuksen aikaan on noin 150 m³/vrk. Osuuskunnan tarvitsema vesimäärä huippukulutuksen aikaan on noin 130-150 m³/vrk. Kuopion Vesi Liikelaitoksen tulee sopimuksessa sitoutua toimittamaan talousvettä lähes koko

Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan tarpeisiin. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan alueella ei sijaitse pohjavesialueita, joista osuuskunnan olisi mahdollista ottaa vettä käyttöönsä.

Vesihuollon yleisestä kehittämisestä ja järjestämisestä vastaa kunta, ei yksittäiset vesihuoltolaitokset. Kuopion kaupungin kokonaan omistaman Kuopion Veden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin myös vesiosuuskuntien tarvitseman vesimäärän tuottamiseksi ja toimittamiseksi. Tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi Kuopion Vedeltä kohtuuttomia kustannuksia. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan alueella ei sijaitse pohjavesialueita, joista osuuskunnan olisi mahdollista ottaa vettä käyttöönsä. Sopimusten tekemiseen tarvitaan molempien osapuolten hyväksyminen. Muutoin aiempi sopimus on voimassa.

- 15) Jänneimen vedenottamon suunnan lisäksi Kuopion Veden Vehmersalmen toiminta-alueelle olisi mahdollista johtaa vettä myös Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnan suunnasta. Tämä johtoyhteys vaatii kuitenkin noin 13 kilometriä pitkän vesijohdon runkolinjan rakentamisen (koko 110 tai 140 mm) Vuorisalon saaren kautta. Alueella on mahdollisia veden käyttäjiä noin 130 kiinteistöä ja yli puolet alueen asukkaista on kiinnostunut liittymään mahdollisesti rakennettavaan vesijohtoverkoston. Mikäli Kuopion Vesi tarvitsee varavesiyhteyttä Vehmersalmen taajaman käyttöön, tulisi Kuopion Veden osallistua rakennettavan runkolinjan kustannuksiin.

Osuuskunnat maksavat jo tällä hetkellä Kuopion Vedelle käyttömaksua, jossa on mukana Kuopion Veden tekemät investoinnit poistoineen. Kaupunginvaltuuston tulee linjata Kuopion Veden taksarakenne ja mahdolliset kustannustenjaot Kuopion Veden ja vesiosuuskuntien kesken. Hinnoittelussa on huomioitava, että vesihuollosta perittävien maksujen tulee olla läpinäkyvät ja tasapuoliset. Kuopion kaupungin kokonaan omistaman Kuopion Veden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin myös vesiosuuskuntien tarvitseman vesimäärän tuottamiseksi ja toimittamiseksi sekä jätevesien vastaanottamiseksi ja puhdistamiseksi. Tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi Kuopion Vedeltä kohtuuttomia kustannuksia.

- 16) Kuopion Vesi on vuonna 2007 tehnyt avustusesityksen kaupunginhallitukselle Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan viemäriverkoston rakentamisesta Vehmersalmen alueelle. Kuopion Vedellä on siis ollut tiedossa, että Itä-Kallaveden vesiosuuskunnalta pitäisi tulla jätevesiä Vehmersalmen puhdistamolle. Mikäli Itä-Kallaveden vesiosuuskunta ei ole ilmoittanut verkostoihin johtamaansa jätevesimäärää Kuopion Vedelle, tulee sen ilmoittaa ja sopia asia Kuopion Vesi Liikelaitoksen kanssa. Jos jätevesien johtaminen ei ole ollut laskutuksen piirissä, on johdettu jätevesimäärä arvioitava ja maksettava takautuvasti Kuopion Vesi Liikelaitokselle.

- 17) Kuopion Vesi Liikelaitoksen esittämien tietojen perusteella jätevedenpuhdistamolla on kapasiteettia ottaa jätevesiä. Mitoitusvirtaa-

masta vajaa puolet on vasta nykyisin käytössä. Jäteveden puhdistamolle on mahdollista ottaa lisää jätevesiä lähes 150 m³/vrk.

Kuopion Veden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin myös vesiosuuskuntien tarvitseman vesimäärän tuottamiseksi ja toimittamiseksi sekä jätevesien vastaanottamiseksi ja puhdistamiseksi. Tarvitavien toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi kohtuuttomia kustannuksia.

Kunta vastaa vesihuollon yleisestä kehittämisestä ja järjestämisestä, ei yksittäiset vesihuoltolaitokset. Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan alueella ei sijaitse pohjavesialueita, joista osuuskunnan olisi mahdollista ottaa vettä käyttöönsä. Sopimusten tekemiseen tarvitaan molempien osapuolten hyväksyminen. Muutoin aiempi sopimus on voimassa.

- 18) Vehmersalmen jäteveden puhdistamon laajentamiseen ei ole tarvetta osuuskuntien tarpeiden perusteella, koska puhdistamot on mitoitettu lähes puolta suuremmalle mitoitusvirtaamille ja -kuormille. Puhdistamon asukasvastineluku on 1300 asukasta. Vuonna 2011 puhdistamolla käsiteltiin noin 700 asukkaan jätevedet. Lisäksi on huomiotava, että Vehmersalmen puhdistamolla otetaan vastaan haja-asutusalueiden sako- ja umpikaivolietettä. Vuonna 2011 puhdistamolle vastaanotettava sako- ja umpikaivolietemäärä oli 1766 m³. Kiinteistöjen siirtyessä keskitettyyn viemärintiin vähenee puhdistamolle toimitettavan sako- ja umpikaivolietteen määrä, mutta vastavasti sama ainekuormitus tulee puhdistamolle jätevesiviemäriputkea pitkin. Näin ollen myös ainekuormat (biologinen hapenkulutus ja fosfori) eivät lisääny juurikaan nykyisestä. Lisäksi jätevesiviemärijohtojen laajentuminen Vehmersalmen taajamassa on varsin epätoivottavaa. Puhdistamon laajennukseen ei ole siten tarvetta.

Osuuskunnat maksavat jo tällä hetkellä Kuopion Vedelle käyttömaksua, jossa on mukana Kuopion Veden tekemät investoinnit poistoineen. Kaupunginvaltuuston tulee linjata Kuopion Veden taksarakenne ja mahdolliset kustannustenjaot Kuopion Veden ja vesiosuuskuntien kesken. Hinnoittelussa on huomiotava, että vesihuollosta perittävien maksujen tulee olla läpinäkyvät ja tasapuoliset.

Kunnan tulee huolehtia, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi, jos suurehkon asukasjoukon tarve, ympäristön- tai terveydelliset suojelulliset syyt sitä vaativat. Vesihuoltolain (119/2001) mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai viemäriin on tarpeen asutuksen taikka vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan määrän tai laadun vuoksi. Vesihuoltolain ta-

voitteena on turvata sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden- ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärointi.

Mikäli Itä-Kallaveden vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston toiminta-alueen laajennusta ei hyväksytä, asettaa se Kuopiossa asuvat kuntalaiset eriarvoiseen asemaan sekä vaarantaa osuuskunnan taloudellisen ja asianmukaisen vesihuoltopalveluiden toteuttamisen.

Kuopion Vesi Liikelaitoksen lausunto 30.1.2014 Vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistukset / Kuopion Vesi Liikelaitoksen johtokunnan lausunto

Kaupunkirakennelautakunta on pyytänyt lausuntoa Itä-Kallaveden, Pohjois-Soisalon, Karttulan ja Etelä-Kuopion vesiosuuskuntien toiminta-alueiden tarkistuksista. Kuopion Vesi Liikelaitos (myöhemmin Kuopion Vesi) esittää asiasta lausuntonaan seuraavaa:

- Ko. vesiosuuskuntien toiminta-alueita ei tule hyväksyä ennen kuin:
- 1) - osuuskunnat saattavat palvelusopimuksensa Kuopion Veden kanssa kuntoon
 - 2) - esitysten mukaiset toiminta-alue-esitykset on tarkasteltu ja yhteensovitettu kaupungin strategisen maankäytön suunnittelun ja asemakaavoituksen kanssa, jotta vesihuoltoverkostot eivät ala ohjata asutuksen sijoittumista osuuskuntien toiminta-alueilla kaupungin maankäytön ohjauksen sijaan
 - 3) Lisäksi Kuopion Vesi toteaa, että osuuskuntien toiminta-alueita tulee laajentaa maltillisesti, jotta nopeasti kasvavien verkostojen ylläpito ei käy osuuskunnille ylivoimaiseksi.
 - 4) Kuopion Vesi ei voi tarjota palveluja osuuskuntien kaikille laajennusalueille. Osuuskuntien tulee selvittää ennen toiminta-alueiden hyväksymistä, mistä laajennusalueille otetaan vesi ja minne ko. alueiden jätevedet johdetaan niiltä osin kuin määrät ylittävät Kuopion Veden kanssa sovitut määrät. Toiminta-alue-esitysten mukaisia laajennusalueita ei tule sisällyttää osuuskuntien toiminta-alueisiin, jos osuuskunnat eivät pysty osoittamaan ko. alueiden vedenhankinnalle ja/tai jätevesien käsittelylle muuta palveluntoimittajaa.
 - 5) Kuopion Vesi voi sitoutua toimittamaan ko. osuuskunnille vain palvelusopimusten mukaiset vesimäärät ja vastaanottamaan jätevesimäärät sen jälkeen, kun osuuskunnat ovat allekirjoittaneet sopimukset. Vesi- ja jätevesimäärät ovat osuuskunnille allekirjoitettavaksi jo lähteneiden sopimusluonnosten mukaisesti seuraavat:
 - Itä-Kallaveden vesiosuuskunta, vesi 50 m³/vrk, jätevesi 5 m³/vrk
 - Pohjois-Soisalon vesiosuuskunta, vesi 90 m³/vrk
 - Karttulan vesiosuuskunta, vesi 170 m³/vrk, jätevesi 70 m³/vrk

- Etelä-Kuopion vesiosuuskunta, vesi 100 m³/vrk, jätevesi 20 m³/vrk

Vehmersalmen alueella toimivien vesiosuuskuntien (Itä-Kallavesi ja Pohjois-Soisalo) alueilta voidaan ottaa em. määristä poiketen vastaan jätevesiä yhteensä enintään 60 m³/vrk. Em. sopimusten mukaiset vesi- ja jätevesimäärät ylittyvät monilta osin jo nykytilanteessa.

- 6) Osuuskuntien tulee varautua osallistumaan Kuopion Veden laitosten saneerausten ja muiden osuuskuntia hyödyttävien toimenpiteiden kustannuksiin tarpeitaan vastaavan hyödyn suhteessa. Ko. alueilla toimivien laitosten saneerauksia ei ole ajoitettu lähivuosille Kuopion Veden investointiohjelmassa. Jos saneeraushankkeita joudutaan aikaistamaan osuuskuntien tarpeiden vuoksi, tulee osuuskuntien varautua vastaamaan myös suunnittelukustannuksista.

Pohjois-Soisalon vesiosuuskunnan esittämää Ritokankaan Lapinvuoren ja Sivuluhdan välistä aluetta ei tule liittää Kuopion Veden toiminta-alueeseen.

Tarkemmat ko. asiaa koskevat tarkastelut sekä lausunnon perusteet on esitetty liitteenä.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine 10.6.2014

- 1) Vesiosuuskunnilla on pääosin olemassa olevat sopimukset Kuopion Veden kanssa. Saatujen tietojen mukaan vesiosuuskunnat eivät ole voineet allekirjoittaa Kuopion Veden tarjoamia uudistettuja sopimuksia, koska sopimusten sisällöstä ei ole päästy kaikilta osin yksimielisyyteen. Sopimuksen tulee olla kohtuullinen ja siinä tulee olla tasapuoliset ehdot ja hinnat. Sopimusten tekemiseen tarvitaan molempien osapuolien (sekä Kuopion Veden että osuuskuntien) hyväksyminen. Vesihuoltolain näkökulmasta Kuopion Vesi Liikelaitos ja vesiosuuskunnat ovat itsenäisiä vesihuoltopalveluita myyviä laitoksia ja näin ovat näin ollen samassa ja yhdenvertaisessa asemassa. Sopimukset on hyvä saattaa ajan tasalle.

Kuopion Veden ja vesiosuuskuntien välisten palvelusopimusten tekeminen ei poista kunnan vastuuta siitä, että osuuskuntien esittämällä toiminta-alueiden laajennuksilla täyttyy jo nyt vesihuollon järjestämisvelvollisuus. Tällöin kunnan on huolehdittava, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

- 2) Vesihuoltoa ohjaava strateginen asiakirja, Kuopion vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020, on hyväksytty Kuopion kaupunginvaltuustossa 17.6.2013. Vesihuollon kehittämissuunnitelmalla on kytkentä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen suunnittelujärjestelmään, jonka mukaista alueiden käytön suunnittelua se hyödyntää

ja täydentää. Suunnitelmissa on kiinnitetty huomiota alueisiin, joilla on voimassa oleva yleiskaava tai asemakaava tai joilla yleiskaavan tai asemakaavan laatiminen on vireillä. Suunnitelmatyössä on ollut mukana mm. strategisen maankäytönsuunnittelun, talous- ja strategiapalveluiden, Kuopion Veden sekä luottamushenkilöiden edustajia.

- 3) Kaikilla toiminta-alue esityksen jättäneillä vesiosuuskunnilla on huomattavasti olemassa olevaa vesijohtoverkoston, joten verkostopituuksien kasvu ei ole merkittävää. Lisäksi osuuskunnilla (Itä-Kallaveden, Karttulan ja Etelä-Kuopion), jotka esittävät jätevesiviemäröinnin toiminta-alueen laajentamista, on jo ennestään jätevesiviemäröintiä. Osuuskunnat hoitavat, kunnossapitavat ja päivystävät omia vesihuoltoverkostojaan. Verkostomäärän lisääntymisellä ei ole oleellista vaikutusta huolto- ja kunnossapitokustannusten suuruuteen. Asiakkaiden määrän lisääntyminen ja suuremmat yksikkökoot mahdollistavat mm. päätoimisten henkilöiden palkkaamisen. Myös osuuskuntien välisen yhteistyön lisääminen ja verkostoituminen on tärkeää toimintaedellytysten turvaamiseksi. Osuuskunnat kattavat rakentamisesta aiheutuvat kustannukset pääsääntöisesti asiakkailta perittävillä liittymismaksuilla. Osuuskunnat kattavat kokonaan verkostojen ylläpitoon ja käyttöön liittyvät kulut myös asiakkailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Mikäli vesiosuuskuntien esittämiä toiminta-alueiden laajennuksia ei hyväksytä, asettaa se Kuopiossa asuvat kuntalaiset eriarvoiseen asemaan sekä vaarantaa osuuskuntien taloudellisen ja asianmukaisen vesihuoltopalveluiden toteuttamisen.

- 4) Osuuskuntien esittämällä toiminta-alueiden laajennusalueilla täyttyy kunnan vesihuoltolain mukainen järjestämisvelvollisuus asukastarpeen tai ympäristönsuojelusyiden perusteella

Vesihuollon yleinen kehittäminen on kunnan tehtävä, ei yksittäisten vesihuoltolaitosten. Tätä kehittämistehtävää ei voi siirtää vesihuoltolaitoksille. Kuopion kaupunki on selvittänyt vaihtoehtoisia ratkaisuja Kuopion Vedeltä ostettaville palveluille alustavasti mm. vuonna 2009 tehdyssä haja-asutusalueiden vesihuollon yleissuunnitelmaluonnoksessa. Tehdyn suunnitelmaluonnoksen mukaan tarkoitukseenmukaisia ja toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoisia ratkaisuja ei juurikaan ole. Vesiosuuskuntien alueilla ei sijaitse pohjavesialueita, joista osuuskuntien olisi mahdollista ottaa vettä käyttöönsä. Osuuskunnat eivät myöskään omista jätevedenpuhdistamoita, jonne voisivat johtaa jätevetä puhdistettavaksi. Kuopion kaupungin kokonaan omistaman Kuopion Veden on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin myös vesiosuuskuntien tarvitseman vesimäärän tuottamiseksi ja toimittamiseksi. Tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi Kuopion Vedeltä kohtuuttomia kustannuksia.

- 5) Kuopion Veden tulee tarkastella sopimusluonnoksessa esittämäänsä vesimääriä, jotta ne ovat riittävällä tasolla osuuskuntien asiakkaiden tarpeisiin verrattuna. Kuopion Veden vesiosuuskunnille esittämässä

sopimusluonnoksissa on joillekin vesiosuuskunnille tarjottu tarvetta huomattavasti vähäisempää vesimäärää tai jätevesimäärää, joka ei vastaa tarvetta. Kuopion Vesi Liikelaitoksen tulee sopimuksessa sitoutua toimittamaan talousvettä tai vastaanottamaan jätevettä kaikkien vesiosuuskuntien tarvetta vastaavat määrät.

- 6) Osuuskunnat maksavat jo tällä hetkellä Kuopion Vedelle käyttömaksua, jossa on mukana Kuopion Veden tekemät investoinnit pois-toineen. Kaupunginvaltuuston tulee linjata Kuopion Veden tak-sarakenne ja mahdolliset kustannustenjaot Kuopion Veden ja ve-siosuuskuntien kesken. Hinnoittelussa on huomioitava, että vesi-huollosta perittävien maksujen tulee olla läpinäkyvät ja tasapuoliset. Kuopion kaupungin kokonaan omistaman Kuopion Veden on ryh-dyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin myös vesiosuuskuntien tarvitse-man vesimäärän tuottamiseksi ja toimittamiseksi ja toimittamiseksi sekä jätevesien vastaanottamiseksi ja puhdistamiseksi. Tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen ei vaadi Kuopion Vedeltä kohtuutto-mia kustannuksia.